

ที่ ปน ๐๐๒๓.๕/ว ๒๕๒๗

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๗๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณานำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงิน
เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ , นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี,นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี และ
นายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๕/ว ๐๒๖๔
ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

จังหวัดปัตตานี ได้รับแจ้งจากกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่ารับ
แจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่
๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กรณีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของข้าราชการบำนาญส่วน
ท้องถิ่นหลายจังหวัด ซึ่งได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์กฎหมายไม่เป็นธรรม ในเรื่องที่ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็น
หน่วยงานเดียวที่ไม่มีสิทธินำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงิน
ดังเช่นข้าราชการบำนาญอื่นและเสนอให้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.๒๕๐๐ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงิน
เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเพื่อให้ผู้รับบำนาญสามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อแจ้งให้ข้าราชการผู้รับบำนาญทราบ สำหรับอำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรหมพิริยะ กิจนุสนธิ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานการเงินบัญชีและการตรวจสอบ

โทร. ๐-๗๓๓๓-๙๕๑๙ , ๐-๗๓๓๓-๔๐๖๖ ต่อ ๑๐๒

โทรสาร ๐-๗๓๓๓-๖๕๘๑

ผู้ประสานงาน

เนาวรัตน์ วิทยสุนทร ๐๘๙-๖๕๘๙๗๖๕

☐ ผ.วท.
☐ กง.บถ.
☐ กง.สส.
☐ กง.กม.
☒ กง.กง.

สง. ปิตานี
จ. 992
ร. 25 ม.ก. 2562
14. 27 น.

ที่ มท ๐๔๐๘.๕/ว ๐๕๖๔

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๖ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณานำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงิน
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ สว(สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/๑๐๐๐ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งผลการประชุมของคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กรณีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นหลายจังหวัด ซึ่งได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์กฎหมายไม่เป็นธรรม ในเรื่องที่ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเดียวที่ไม่มีสิทธินำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินดังเช่นข้าราชการบำนาญอื่น และเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงิน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเพื่อให้ผู้รับบำนาญสามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ สรุปผลได้ดังนี้

๑. คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพราะเห็นว่าผิดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์ให้มีบำเหน็จตกทอดไปยังทายาท จึงไม่สมควรที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

๒. หากรัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้กับกลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น ในประเด็นดังกล่าว ก็ชอบที่จะให้การช่วยเหลือสนับสนุนด้วยวิธีการอื่น เช่น การขอความร่วมมือสถาบันการเงินของรัฐต่างๆ พิจารณาสันับสนุนการให้เงินกู้แก่ข้าราชการบำนาญเป็นกรณีพิเศษ

๓. เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างข้าราชการทุกประเภท รัฐบาลควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับบำเหน็จตกทอดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) โดยไม่มีผลย้อนหลังไปบังคับแก่ข้าราชการบำนาญที่ได้ดำเนินการในกรณีดังกล่าวไปก่อนแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอให้แจ้งนายอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้รับบำนาญทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
ส่วนบำนาญและสวัสดิการ
โทร ๐-๒๕๔๑-๕๐๖๙ ต่อ ๑๐๘ โทรสาร ๐-๒๒๔๔ ๘๕๑๐
ผู้ประสานงาน นายสุจิตต์ แก้วจินดา ๐๙๔ ๕๘๘๔ ตามนัด

ที่ สว(สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/๑๐๐๐

คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 1385
วันที่ 16 มี.ค. 2561
เวลา 11.45
กระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่สว(สนช)(กมธ๒) ๐๐๑๐/๑๙๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการ จำนวน ๑ ชุด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 15077
วันที่ 21 มี.ค. 2561
เวลา

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือถึงท่านให้พิจารณาบุคคลเข้าร่วมชมเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์กฎหมายไม่เป็นธรรม กรณีข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นไม่มีสิทธิในการนำบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้สถาบันการเงินความละเอียดทราบแล้ว นั้น

คณะกรรมการได้พิจารณาการศึกษาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว และในคราวประชุมคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบกับรายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว เพื่อให้ท่านพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามรายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการที่แนบมาพร้อมนี้

ที่ มท 0102/ 1287 จึ่งเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลโท

(ชาญชัย ภูทอง)

ประธานคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย
เลขที่รับ 1919
วันที่ 21 มี.ค. 2561
เวลา

(นายพงษ์ธร กาญจนะจิตรา)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
21 มี.ค. 2561

ส่วนบำเหน็จบำนาญและสวัสดิการ
เลขที่รับ 1198
วันที่ ๒๒ มี.ค. ๒๕๖๑
เวลา

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๘-๙

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๙

พน.ก. ๒๑ มี.ค. ๖
จนท. 21 มี.ค. 61

ที่ สว(สนช)(กมธ ๒) ๐๐๑๐/๒๐๐๑

คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอยู่ทองใน ดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอแจ้งผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ส่วนที่ ๒ ที่สว(สนช)(กมธ๒) ๐๐๑๐/๑๘๙ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น ได้มีหนังสือถึงท่านให้พิจารณาบุคคลเข้าร่วมเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์กฎหมายไม่เป็นธรรม กรณีข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นไม่มีสิทธิในการนำบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้สถาบันการเงินความละเอียดทราบแล้ว นั้น

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว และในคราวประชุมคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ คณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบกับรายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว เพื่อให้ท่านพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป รายละเอียดปรากฏตามรายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลโท

(ชาญชัย ฤทธิทอง)

ประธานคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๘-๙

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๙

รายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน
กรณีกฎหมายไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

ของ

คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น
สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงานผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน
กรณีกฎหมายไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐
ของ

คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ

เรื่อง กรณีกฎหมายไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

๑. ข้อร้องเรียน

นางฉัตรนา เนติรัตน์ และคณะ รวมทั้งนายวิทยา คงพันธุ์พุกษา ข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นผู้ประสานงานข้าราชการส่วนท้องถิ่นหลายจังหวัด ได้ยื่นเรื่องร้องทุกข์กฎหมายไม่เป็นธรรมกรณีข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานเดียวที่ไม่มีสิทธิในการนำบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้สถาบันการเงินดังเช่นข้าราชการบำนาญอื่น และเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงิน ซึ่งมีเหตุผลที่ว่าพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๖๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติให้ผู้รับบำนาญปกติหรือผู้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุผลทุพพลภาพ อาจนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินได้ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และเพื่อให้ผู้รับบำนาญสามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ แต่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ ยังไม่ได้รับการแก้ไขตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่อย่างใด

๒. ประเด็นพิจารณา

สมควรที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ ตามที่ผู้ร้องได้เสนอมาหรือไม่

๓. ข้อกฎหมาย

๓.๑ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

“มาตรา ๔๘ ข้าราชการผู้ใดตายในระหว่างรับราชการอยู่หรือทหารกองหนุนที่เบี้ยหวัดตาย ถ้าความตายนั้นมิได้เกิดขึ้นเนื่องจากการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของตนเอง ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนตามเกณฑ์คำนวณในมาตรา ๓๒ (๑) ให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิตามเกณฑ์ ดังนี้

- (๑) บุตรให้ได้รับสองส่วน ถ้าผู้ตายมีบุตรตั้งแต่สามคนขึ้นไปให้ได้รับสามส่วน
- (๒) สามีหรือภริยาให้ได้รับหนึ่งส่วน
- (๓) บิดามารดาหรือบิดาหรือมารดา ที่มีชีวิตอยู่ให้ได้รับหนึ่งส่วน

ในกรณีที่ไม่มีทายาทในอนุมาตราใด หรือทายาทนั้นได้ตายไปเสียก่อนให้แบ่งเงินดังกล่าวระหว่างทายาทผู้มีสิทธิในอนุมาตราที่มีทายาทผู้มีสิทธิได้รับ

ในกรณีที่ไม่มีทายาททั้งสามอนุมาตราดังกล่าว ให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ต่อส่วนราชการเจ้าสังกัดตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ไม่มีทายาทและบุคคลซึ่งผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ตามวรรคสาม หรือบุคคลนั้นได้ตายไปก่อน ให้สิทธิในบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นอันยุติลง

ในกรณีที่ได้มีการจ่ายบำเหน็จตกทอดไปแล้วหากปรากฏว่ามีบุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ซึ่งได้มีการฟ้องร้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บิดาตายหรือนับแต่วันที่รู้ หรือควรได้รู้ถึงความตายของบิดาเพิ่มขึ้น ให้แบ่งบำเหน็จตกทอดนั้นใหม่ระหว่างทายาทผู้มีสิทธิโดยถือว่าบุตรชอบด้วยกฎหมายตามคำพิพากษานั้นเป็นทายาทผู้มีสิทธิตั้งแต่วันตายของเจ้าบ้านาญ ในกรณีเช่นนี้ให้กระทรวงการคลังเรียกคืนบำเหน็จตกทอดจากทายาทซึ่งรับบำเหน็จตกทอดไปก่อนแล้วตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถเรียกคืนบำเหน็จตกทอดที่จ่ายให้ทายาทซึ่งรับเกินไปในส่วนของตนตามวรรคห้าได้ กระทรวงการคลังไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดให้แก่บุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายย้อนหลังไปถึงวันเกิดสิทธิรับบำเหน็จตกทอดแต่อย่างใด

๓.๒ พระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๓

“มาตรา ๔๗/๒ ผู้รับบ้านาญปกติหรือผู้รับบ้านาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพอาจนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้รับบ้านาญปกติหรือผู้รับบ้านาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพได้รับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว หากประสงค์จะนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการค้าประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงิน ให้หักบำเหน็จดำรงชีพออกจากสิทธิในบำเหน็จตกทอดเสียก่อน”

๓.๓ พระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

“มาตรา ๔๗ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้ใดตายในระหว่างรับราชการอยู่ ถ้าความตายนั้นมิได้เกิดขึ้นเนื่องจากการประพฤติด้อย่างร้ายแรงของตนเอง ให้จ่ายเงินเป็นบำเหน็จตกทอดเป็นจำนวนตามเกณฑ์คำนวณในมาตรา ๓๒ (๑) โดยจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิตามหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินบำเหน็จตกทอด ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบ้านาญข้าราชการที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ถึงแก่ความตายโดยอนุโลม และเพื่อประโยชน์ในการนี้ ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบ้านาญข้าราชการบัญญัติให้กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนดในเรื่องใดก็ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดในเรื่องนั้นแทน

ในกรณีที่ได้มีการจ่ายบำเหน็จตกทอดไปแล้ว หากปรากฏว่ามีบุตรเพิ่มขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ซึ่งได้มีการฟ้องคดีขอให้รับเด็กเป็นบุตรก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่บิดาตายหรือนับแต่วันที่รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของบิดา ให้แบ่งบำเหน็จตกทอดนั้นใหม่ระหว่างทายาทผู้มีสิทธิ โดยถือว่าบุตรชอบด้วยกฎหมายตามคำพิพากษานั้นเป็นทายาทผู้มีสิทธิตั้งแต่วันตายของข้าราชการส่วนท้องถิ่นผู้นั้น หากปรากฏว่าบุตรชอบด้วยกฎหมายนั้นเป็นผู้มีสิทธิตาม

วรรคหนึ่งเป็นกรณีเช่นนี้ให้จังหวัดเรียกคืนบำเหน็จตกทอดจากทายาทซึ่งรับบำเหน็จตกทอดไปก่อนแล้ว ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถเรียกคืนบำเหน็จตกทอดที่จ่ายให้ทายาทซึ่งรับเงินไปในส่วนของตนตาม วรรคสองได้ จังหวัดไม่ต้องรับผิดชอบจ่ายเงินบำเหน็จตกทอดให้แก่บุตรซึ่งได้มีคำพิพากษาของศาลว่า เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายย้อนหลังไปถึงวันเกิดสิทธิรับบำเหน็จตกทอดแต่อย่างใด”

๔. การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงทั้งจากเอกสารหลักฐานต่างๆ และเชิญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

๑. นางวิภา ชูสรานนท์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการคลังท้องถิ่น
๒. นางสาวรี มาลา	ผู้อำนวยการส่วนบำเหน็จบำนาญ
๓. นายนิยม วิทเคียร	หัวหน้าฝ่ายกฎหมาย

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

๑. นายณณนารถ อาภาศิริผล	นิติกรชำนาญการ
๒. นายสุจริต แก้วจินดา	นิติกรปฏิบัติการ
๓. นางสาวลลน์ลลิต หอมลำตวน	นิติกรปฏิบัติการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

- นายภาคภูมิ รุจิขจรเดช	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

จากการรับฟังคำชี้แจงและพิจารณาจากเอกสารหลักฐานต่างๆ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ นายณณนารถ อาภาศิริผล นิติกรชำนาญการ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ให้ ข้อมูลต่อที่ประชุมว่าการจ่ายเงินบำนาญให้กับผู้รับบำนาญคำนวณจากเวลาการรับราชการ ซึ่งข้าราชการบำนาญที่ออกจากราชการมาเป็นระยะเวลานานแล้ว เงินบำนาญก็จะลดลงซึ่งไม่พอกับการ ดำรงชีพ และทุกครั้งที่มีการปรับเงินเดือนให้กับข้าราชการก็จะปรับเพิ่มเงินให้กับผู้รับบำนาญด้วย โดย เรียกเงินที่เพิ่มให้ใหม่ว่าผู้รับค่าครองชีพเบี้ยหวัดบำนาญ ซึ่งจะจ่ายเป็นเปอร์เซ็นต์เหมือนกับผู้รับเงินเดือน และปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเนื่องจากว่าผู้รับบำนาญได้ออกจากราชการมานานและไม่มีเงินเพียงพอ ต่อการครองชีพ รัฐบาลในสมัยนั้นมีแนวความคิดว่าจะหาทางช่วยผู้รับบำนาญหาเงินได้เพิ่มขึ้นอย่างไร แต่เพื่อไม่ให้เป็นการต้องงบประมาณแผ่นดินมากเกินไป จึงให้นำเงินในอนาคตกมาใช้ก็คือเงินบำเหน็จ ตกทอด โดยเป็นเงินที่รัฐจะจ่ายให้กับทายาทเมื่อผู้รับบำนาญถึงแก่ความตายจึงมีการแก้กฎหมายเกิดขึ้น ที่เรียกว่าบำเหน็จดำรงชีพมาใช้จ่ายได้ประมาณครึ่งหนึ่งแต่ไม่เกินสี่แสนบาท

ต่อมาได้มีการร้องเรียนของผู้รับบำนาญเพิ่มเติมว่าถึงให้มาใช้ก่อนครั้งหนึ่งก็ไม่เพียงพอ และเรียกร้องขอเพิ่มอีกครั้งหนึ่งที่เหลือ แต่รัฐบาลเห็นว่าต้องใช้งบประมาณในส่วนนี้สูงพอสมควร ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดว่าบำเหน็จตกทอดส่วนที่เหลืออยู่ให้ไปดำเนินการติดต่อส่วนราชการต้นสังกัดและราชการต้นสังกัดจะแจ้งข้อมูลมายังกรมบัญชีกลางและกรมบัญชีกลางจะออกหนังสือให้ฉบับหนึ่งเรียกว่าหนังสือรับรองสิทธิ รับรองว่าข้าราชการหรือผู้รับบำนาญผู้นี้ในอนาคตจะมีสิทธิได้รับเงินก้อนนี้จากทางราชการและบุคคลนั้นต้องถือหนังสือฉบับนี้ไปติดต่อกับสถาบันการเงินเพื่อไปขอกู้ โดยมีหนังสือฉบับนี้เป็นหลักค้ำประกันเงินกู้ โดยคลังจะหักมูลหนี้จากบำเหน็จบำนาญทุกๆ เดือน จนกว่าจะชำระหนี้หมด แต่ถ้าผู้กู้ผิดนัดชำระหนี้หรือเสียชีวิต กระทรวงการคลังจะนำบำเหน็จตกทอดของผู้รับบำนาญที่ทายาทจะได้รับมาจ่ายคืนให้สถาบันการเงินนั้น โดยเกิดเป็นกฎหมายที่มีชื่อว่าบำเหน็จค้ำประกัน ซึ่งข้าราชการพลเรือนได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ปัญหาของข้าราชการท้องถิ่นก็คือเมื่อนำประเด็นดังกล่าวเสนอรัฐบาล โดยรัฐบาลได้มีแนวนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป และไม่เห็นชอบกับแนวทางดังกล่าว โดยเห็นว่าบำเหน็จตกทอดมีขึ้นเพื่อให้ทายาทได้ใช้หลังจากที่ผู้รับบำนาญเสียชีวิต ซึ่งเห็นว่าผิดวัตถุประสงค์ที่จะนำเงินของทายาทมาใช้ และในเรื่องนี้ได้เสนอรัฐบาลไปแล้วแต่รัฐบาลไม่เห็นชอบที่จะดำเนินการในรูปแบบนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนของข้าราชการบำนาญส่วนท้องถิ่นที่จะดำเนินการให้เหมือนกับข้าราชการพลเรือน

๔.๒ นางวิภา ชูสุรานนท์ ผู้อำนวยการสำนักบริหารการคลังท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่าในส่วนข้าราชการท้องถิ่นก็มีแนวทางที่จะดำเนินการให้เหมือนกับข้าราชการพลเรือน โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีการเสนอกฎหมายในส่วนนี้ไปยังรัฐบาลยุคที่ผ่านมา และยังไม่ได้รับการพิจารณาที่มีการยุบสภา ก่อน ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ตกไป และต่อมาได้เสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีการตรวจร่างอีกครั้งและมีการเสนอร่างต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาไปแห่งชาติ (คสช.) แต่ได้มีการคืนร่างดังกล่าวมาและให้นำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกฤษฎีกาไปทบทวนว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือไม่ และต่อมากกระทรวงมหาดไทยได้มีการชะลอร่างกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ระหว่างมีการชะลอได้มีการเสนอเรื่องร้องเรียนเข้ามาจำนวนมาก และร่างกฎหมายดังกล่าวได้มีการทบทวนว่ากฎหมายดังกล่าวมีความจำเป็นหรือไม่อย่างไร และได้มีการสอบถามไปยังกรมบัญชีกลางว่ามีปัญหาอย่างไรบ้างในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ซึ่งกรมบัญชีกลางเห็นว่าบำเหน็จตกทอดในการค้ำประกันไม่ได้มีปัญหาในทางปฏิบัติ และต่อมาได้เสนอรัฐบาลโดยให้เหตุผลความเหลื่อมล้ำและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ได้ให้คณะกรรมการร่างกฎหมายของรัฐบาลพิจารณาและมีความเห็นว่าให้กระทรวงมหาดไทยได้นำร่างดังกล่าวกลับไปพิจารณาทบทวนอีกครั้ง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการร่วมประชุมเพื่อรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเหตุผลทางนโยบายของรัฐบาล ให้พิจารณาผลดีผลเสียหลักการและเหตุผลเป็นอย่างไรที่ขอแก้ไขของข้าราชการพลเรือน ซึ่งกรมบัญชีกลางให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องนโยบายของรัฐบาลที่จะนำเงินในส่วนนี้มาช่วยเหลือผู้รับบำนาญในบางส่วน เพื่อบรรเทาความเดือนร้อน และผลกระทบที่เกิดขึ้นมีหลายประการ เช่น เมื่อผู้รับบำนาญรับเงินในส่วนนี้ไปแล้วต่อมาถูกไล่ออกจากราชการจากผลของการสอบสวนทางวินัย การล้มลาย ค่าครองชีพ แต่ทั้งนี้กรมส่งเสริมฯ เห็นว่าเป็นสิทธิของผู้รับบำนาญที่จะเลือกหรือให้เงินบำนาญหรือบำเหน็จมาใช้ประโยชน์อย่างไร

๔.๓ นายภาคภูมิ รุจิขจรเดช นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้เป็นบำเหน็จตกทอดเพื่อไปค้ำประกันกับสถาบันการเงินได้ และเงื่อนไขของการแก้ไขในขณะนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้มีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าว

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ กระทรวงมหาดไทยได้มีการเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้สามารถนำบำเหน็จตกทอดมาเป็นหลักในการค้ำประกันได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการตรวจแก้ไขร่างกฎหมายดังกล่าว และสำนักงานได้ส่งร่างดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการยุบสภามีผลให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ค้างอยู่ที่สภา

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้นำร่างพระราชบัญญัตินี้ขึ้นมาพิจารณาอีกครั้งว่าร่างที่ค้างสภาจะดำเนินการอย่างไร คณะกรรมการร่างกฎหมายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้สอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่ามีความเห็นอย่างไร ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาจะคณะพิเศษให้ความเห็นว่าบำเหน็จตกทอดนั้นไม่ได้เป็นสิทธิของข้าราชการแต่เป็นสิทธิของทายาท กรณีที่ข้าราชการเสียชีวิตระหว่างเป็นข้าราชการหรือเป็นข้าราชการบำนาญ เงินบำเหน็จตกทอดก็จะเป็นสิทธิของทายาทเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิต คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษได้ให้ความเห็นว่าด้วยเหตุผลและเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องของบำเหน็จบำนาญนั้น มิได้ประสงค์จะให้บำเหน็จตกทอดเป็นเงินของข้าราชการผู้นั้น จึงไม่ชอบด้วยเหตุและผลของเจตนารมณ์ที่จะนำบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักในการค้ำประกัน และการที่ทายาทจะมีสิทธิได้รับหรือไม่ได้รับบำเหน็จตกทอดก็ผูกพันว่าข้าราชการผู้นั้นจะอยู่ในตำแหน่งตามระยะเวลาอายุราชการหรือไม่ อาจเกิดเหตุการณ์ที่ข้าราชการผู้นั้นถูกไล่ออก ไล่ออก ซึ่งจะทำให้บำเหน็จบำนาญนั้นหมดสิ้นลง อย่างไรก็ตาม เงินบำเหน็จตกทอดดังกล่าวเป็นเงินในอนาคต หากมีอะไรเกิดขึ้นอาจจะกระทบกับการเงินการคลังของรัฐ และถือว่าเป็นหลักประกันที่ไม่มีอยู่จริง และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตอบกลับไปยังคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้นำเรื่องนี้ให้กระทรวงมหาดไทยนำร่างดังกล่าวกลับไปทบทวนอีกครั้ง

ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กระทรวงมหาดไทยได้นำร่างพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นโดยมีเนื้อหาเหมือนเดิม ไม่มีการพิจารณาเหตุผลและเจตนารมณ์ตามที่คณะกรรมการ กฤษฎีกาแนะนำ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นและเหตุผลประกอบการพิจารณา ร่างกฎหมายฉบับนี้ว่าตามหลักการควรให้บำเหน็จตกทอดสู่ทายาท อย่างไรก็ตามเห็นว่าเป็นเรื่อง นโยบายของรัฐบาลที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ แต่ในฐานะสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ให้ ความเห็นในเชิงกฎหมาย เพื่อรักษาหลักการของกฎหมาย และควรนำกฎหมายบำเหน็จบำนาญหรือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมารื้อฟื้นหรือปรับปรุงแก้ไขให้ไม่มีปัญหาในอนาคต แต่ก็ไม่มี ความคืบหน้าแต่อย่างไรในชั้นการพิจารณาของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อร้องเรียนเห็นว่าขณะนี้มีการปฏิรูปประเทศในด้านต่างๆ และสิ่งที่ ได้พิจารณาแล้วพบว่าเกิดความเลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมของระบบ ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้า สิทธิประโยชน์ บางประการของข้าราชการพลเรือนและข้าราชการส่วนท้องถิ่น ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งควรต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบทั้งนี้คณะอนุกรรมการฯ จะนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาของ คณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปในเรื่องดังกล่าวต่อไป เมื่อข้าราชการบำนาญได้รับการเบิกเงิน บำเหน็จตกทอดมาใช้แล้วก็จะมีปัญหาถ้ามีการเรียกคืนหรือไม่ให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเพราะ ข้าราชการพลเรือนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการใช้ไปแล้ว แต่ปัจจุบันจะแก้ไขปัญหายังไงซึ่งเป็นเรื่องที่ต้อง นำมาพิจารณาหาทางออกร่วมกันที่รัฐบาลจะต้องหาข้อยุติให้ได้

ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นการหารือข้อกฎหมายเป็นการยกเว้นโดยมติ คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ส่วนราชการมีหลักที่จะรับรองที่จะดำเนินการในเรื่องนั้นๆ แต่หากไม่ดำเนินการ ก็สามารถที่จะขอทบทวนความเห็นก็ได้หรือส่วนราชการจะดำเนินการไปโดยส่วนราชการต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ เป็นการเสนอข้อเท็จจริงข้อกฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้อง แต่อย่างไรก็ตาม บำเหน็จดำรงชีพเป็นสิทธิของข้าราชการ และบำเหน็จตกทอดเป็นสิทธิของ ทายาทคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีการทักท้วงในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการแต่เห็นว่าเป็นเรื่อง นโยบายจึงไม่สามารถดำเนินการตามข้อทักท้วงได้ ซึ่งที่ประชุมขณะนั้นได้มีการแสดงความคิดเห็นว่าตาม หลักการไม่สามารถทำได้ที่จะนำเงินบำเหน็จตกทอดของทายาทไปเป็นหลักทรัพย์สินในการค้าประกันได้ แต่สุดท้ายที่ประชุมก็ดำเนินการตามความเห็นของรัฐบาลในขณะนั้นเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและ เหตุผลของรัฐบาลในขณะนั้นที่ให้บำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักค้าประกันเงินกู้เพราะต้องการช่วยเหลือ ค่าครองชีพ และเป็นเหตุผลที่เกิดขึ้นจากการร้องเรียนในสมัยนั้น แต่ก็กังวลในเรื่องสิทธิของทายาท เหมือนกับซึ่งได้วางกรอบไว้ว่าให้สามารถนำมาใช้ได้ครั้งหนึ่ง แต่ไม่เกินสี่แสนบาท แก้ไขปัญหาปากท้อง ข้าราชการบำนาญ และเป็นเรื่องที่รัฐบาลแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ การดำรงชีพของผู้รับบำนาญ และรัฐบาลไม่ได้เสียงบประมาณในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมากนัก

๕. ข้อพิจารณา

๕.๑ คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษ เห็นว่าบำเหน็จตกทอดนั้นไม่ได้เป็นสิทธิของข้าราชการแต่เป็นสิทธิของทายาท กรณีที่ข้าราชการเสียชีวิตระหว่างเป็นข้าราชการหรือเป็นข้าราชการบำนาญ เงินบำเหน็จตกทอดก็จะเป็นสิทธิของทายาทเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวในกรณีที่บุคคลดังกล่าวเสียชีวิต คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษได้ให้ความเห็นว่าด้วยเหตุผลและเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องของบำเหน็จบำนาญนั้น มิได้ประสงค์จะให้บำเหน็จตกทอดเป็นเงินของข้าราชการผู้นั้น จึงไม่ชอบด้วยเหตุและผลของเจตนารมณ์ที่จะนำบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักในการค้าประกันและการที่ทายาทจะมีสิทธิได้รับหรือไม่ได้รับบำเหน็จตกทอดก็ผูกพันว่าข้าราชการผู้นั้นจะอยู่ในตำแหน่งตามระยะเวลาอายุราชการหรือไม่ อาจเกิดเหตุการณ์ที่ข้าราชการผู้นั้นถูกปลดออก ไล่ออก ซึ่งจะทำให้บำเหน็จบำนาญนั้นหมดสิ้นลง อย่างไรก็ตาม เงินบำเหน็จตกทอดดังกล่าวเป็นเงินในอนาคตหากมีอะไรเกิดขึ้นอาจจะกระทบกับการเงินการคลังของรัฐ และถือว่าเป็นหลักประกันที่ไม่มีอยู่จริง

๕.๒ การแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นการแก้ไขตามนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น โดยอ้างเหตุผลความจำเป็นเรื่องการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่เป็นการแก้ไขขัดต่อเหตุผลและเจตนารมณ์ของการให้มีบำเหน็จตกทอด

๖. ความเห็นของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

๖.๑ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษ เพราะเห็นว่าผิดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ประสงค์ให้มีบำเหน็จตกทอดไปยังทายาท จึงไม่สมควรที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐

๖.๒ หากรัฐบาลมีนโยบายที่จะช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนให้กับกลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่นประเด็นดังกล่าว ก็ชอบที่จะให้การช่วยเหลือสนับสนุนด้วยวิธีการอื่น เช่น การขอความร่วมมือสถาบันการเงินของรัฐต่างๆ พิจารณาสับสนุนการให้เงินกู้แก่ข้าราชการบำนาญเป็นกรณีพิเศษ

๖.๓ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างข้าราชการทุกประเภท รัฐบาลควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับบำเหน็จตกทอดให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องดังกล่าวตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ โดยไม่มีผลย้อนหลังไปบังคับแก่ข้าราชการบำนาญที่ได้ดำเนินการในกรณีดังกล่าวไปก่อนแล้ว

๖.๔ ควรแจ้งให้ผู้ร้อง กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย ทราบต่อไป